

YAMK-opinnäytetyön laatusuositukset

10.4.2025

YAMK-opinnäytetyön laatusuositukset on laadittu osana valtakunnallista ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittämishanketta VaKea. Hankkeen tavoitteena on kirkastaa ylempien ammattikorkeakoulututkintojen profiilia ja osana tätä tavoitetta oli laatia yhteiset suositukset opinnäytetyölle. Suosituksissa termeillä YAMK-opinnäytetyö ja opinnäytetyö viitataan ylempien ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyöhön. Laatusuositusten kokoamisesta ovat vastanneet Vake-hankkeen asiantuntijat Sanna Heiniö ja Mirka Sunimento sekä projektipäällikkö Hannu Kotila. Suosituksia ovat kommentoineet Master-kehittämisfoorumin vetäjä Katja Rönkkönen sekä eri ammattikorkeakoulujen YAMK-toimijat: Zinaida Grabovskaia (Metropolia); Kaija Haapasalo (Metropolia); Laura-Maija Hero (HAMK); Johanna Hyvönen (OAMK); Pirita Juppi (Turun amk); Pia Koirikivi (Metropolia); Eveliina Lagström (LAB); Toni Lustila (VAMK); Kati Päätaalo (OAMK); Marja-Liisa Rissanen (XAMK) ja Minna Törnävä (TAMK). Kommentointiryhmä kutsuttiin Tulevaisuutta muovaamassa II-seminaarin YAMK-opinnäytetyötä koskevan työpajan osallistujista 30.10.2024 ja kommentointitapaaminen järjestettiin 16.1.2025 verkossa.

Laatusuositukset on laadittu yleisellä tasolla ja niiden tavoitteena on tukea laadukkaan YAMK-opinnäytetyön rakentumista. Suositukset jaetaan kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat yhteydessä toisiinsa:

1. Opinnäytetyöprosessi ja ohjaus
2. Julkisuus ja läpinäkyvyys
3. Arviointikriteerit ja arviointiprosessi

Suositukset eivät sisällä koulutusalaakohtaisia näkökulmia tai ihmistieteiden ja lääketieteen eettistä ennakoarviointia. Kukin ammattikorkeakoulu määrittelee YAMK-opinnäytetyöstä yksityiskohtaisemmin tutkintosäännössä ja erillisissä ohjeissa. Yleisenä suosituksena on, että YAMK-opinnäytetyön laajuus on 30 opintopistettä eikä se sisällä opinnäytetyötä tukevia opintojaksoja.

Tekoälyn käyttö opinnäytetöissä herättää kysymyksiä ja keskustelua, johon laatusuosituksissa ei oteta kantaa. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene on laatinut suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluissa: <https://arene.fi/julkaisut/raportit/arenen-suositukset-tekoalyn-hyodyntamisesta-ammattikorkeakouluille/>, päivätty 4.10.2024. Teknologian muutosnopeuden vuoksi kannustamme seuraamaan ajantasaisia suosituksia.

1. Opinnäytetyöprosessi ja ohjaus

Opinnäytetyöprosessi

- Toimeksiantona tehdyistä opinnäytetöistä tehdään toimeksiantosopimus.
- Jos opinnäytetyön aineistoa kerätään ihmisiltä, laaditaan tutkimustiedote, pyydetään osallistujien suostumus sekä hankitaan tarvittaessa tutkimuslupa kohdeorganisaatiolta. Mikäli aineisto sisältää tunnistetietoja, laaditaan myös tietosuojailmoitus. Katso myös Arenen laatimat ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset <https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset>, päivätty 18.2.2025.
- Opinnäytetyöprosessille on alusta tai järjestelmä, jonne opiskelija luottamuksellisesti tallentaa opinnäytetyöhön liittyvät materiaalit ja johon dokumentoidaan ohjauksen työvaiheet.

Ohjaus, korkeakoulun järjestämä tuki

- Korkeakoulu järjestää opinnäytetyöprosessia tukevaa täydentävää opetusta (tutkimusmenetelmät, tiedonhaku ym.).
- Korkeakoulu tarjoaa mahdollisuuksien mukaan opinnäytetyöaiheita opiskelijoille. Korkeakoulu voi myös toimia toimeksiantajana.
- Opinnäyteprosessin aikana suositellaan järjestettävän monialaisia tukiseminaareja työelämäedustajien kanssa.

Ohjaus, opinnäytetyöohjaajan tuki

- Opiskelija saa säännöllistä ohjausta ja palautetta opinnäytetyöstään nimetyltä opinnäytetyöohjaajaltaan tai ohjaajiltaan.
- Opinnäytetyön ohjaus voidaan järjestää myös ryhmässä.
- Opinnäytetyön ohjausresurssin pitää varmistaa riittävä ja laadukas ohjaus.

2. Julkisuus ja läpinäkyvyys

Julkisuus

- Opinnäytetyön arviointi perustuu julkiseen versioon.
- Opinnäytetyöt julkaistaan Theseus-palvelussa tai artikkelityyppiset opinnäytetyöt ammatillisessa julkaisukanavassa.
- Opinnäytetyön raportti julkaistaan yhtenä dokumenttina, josta ilmenee sen tutkimus- ja kehittämistyön prosessi perusteluineen. Raportissa erotellaan tekijän omat näkemykset ja lähteiden sisältämä tieto viittauskäytäntöjen mukaisesti.
- Opiskelija esittelee opinnäytetyönsä mahdollisuuksien mukaan työelämän ja/tai korkeakoulun foorumeissa.

Läpinäkyvyys

- Opiskelija pyydettyäessä näyttää ohjaajalleen alkuperäisen empiirisen aineiston sekä toimittaa opinnäytetyön eri versioita ohjaajalle kommentoitavaksi ennen arviointia.
- Opinnäytetyön arviointi perustuu julkisiin arviointikriteereihin, jotka ovat saatavilla korkeakoulun verkkosivuilta ilman kirjautumista.

3. Arviointikriteerit ja arviointiprosessi

Arviointikriteerit

- Korkeakoulun arviointikriteerit YAMK-opinnäytetöille ovat selkeät ja ymmärrettävät. Ne ovat julkisia, yksiselitteisiä ja saavutettavia.
- Korkeakoulussa on käytössä vain yksi arviointikriteeristö YAMK-opinnäytetöille.
- Arviointiasteikossa käytetään viisiportaista numeerista asteikkoa. Arviointikriteerit on kuvattu kaikille asteikon arvosanoille ja ne on esitetty järjestyksessä 1–5.
- Eurooppalainen tutkintojen viitekehyksen taso 7 (European Qualifications Framework, EQF7) konkretisoituu arviointikriteerien sisällöissä ja sanoituksessa. Arviointikriteereissä tulee olla eriteltynä ainakin työelämän kehittämisenäkökulma, eettiset näkökulmat, monialaisuus sekä innovatiivisuus. Katso <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkintojen-viitekehykset>.
- YAMK-opinnäytetyöllä ja AMK-opinnäytetyöllä tulee olla eri arviointikriteerit.
- Opinnäytetyön arviointi perustuu arviointikriteereihin siinä ammattikorkeakoulussa, johon opiskelijalla on tutkinto-opiskelu-oikeus ja jonne tutkinnon mukainen opinnäytetyö tehdään.
- Arviointikriteerien laatimisprosessi on kuvattu ja YAMK-opinnäytetöiden arviointikriteereille on korkeakoulussa nimetty vastuutaho.
- Arviointikriteeristö on päivätty ja voimassaoloaika on määritetty.

Arviointiprosessi

- Korkeimman ja alimman arvosanan arviointeihin suositellaan useamman kuin yhden arvioijan näkemys.
- Erillisistä arviointikohteista jokaisesta pitää saavuttaa vähimmäistaso (1).
- Opinnäytetyön arvioinnissa huomioidaan tekijöiden määrä esimerkiksi parityö (aineistonkeruu, sivumäärä ja niin edelleen).
- Opinnäytetyön arvioija kirjoittaa kirjallisen lausunnon numeerisen arvioinnin lisäksi.
- Arviointiprosessiin sisältyy opiskelijan itsearviointi.
- Työelämän ohjaaja tai toimeksiantaja antaa palautetta opinnäytetyöstä, mikä voidaan ottaa huomioon arvioinnissa.
- Korkeakoululla tulee olla menettelytapa, jolla varmistetaan, että opiskelijan opinnäytetyö on hänen itsensä tekemä.
- Tutkintoon soveltuva aiempi YAMK-opinnäytetyö voidaan arvioida osana suoritettavaa YAMK-tutkintoa.